

Raadsvoorstel

Datum vergadering	: 2 juli 2019
Registratienummer	: 21739
Voorstelnummer	: 07.05
Portefeuillehouder	: Govert van Bezooijen
Bijlage(n)	: 0
Onderwerp	: Tijdelijke oplossing incontinentiemateriaal

Onderwerp

Voorstel tijdelijke oplossing incontinentiemateriaal.

Beslispunten

1. Een keuze te maken tussen de volgende twee opties als tijdelijke oplossingen voor incontinentiemateriaal:
Optie 1: Tijdelijk plaatsen van inzamelcontainers per gebied
Optie 2: Financiële tegemoetkoming voor inwoners met incontinentieafval
2. Het bedrag van € 50.500 bij keuze voor optie 1 of € 24.600 bij keuze voor optie 2 ten laste brengen van de post onvoorzien incidenteel 2019.

Inleiding

Op 13 juni jl. is tijdens de raadsvergadering het college door u gevraagd een tijdelijke oplossing te creëren voor het inzamelen van incontinentiemateriaal.

Avri heeft momenteel een projectplan in voorbereiding welke ter besluitvorming in het AB van 4 juli wordt behandeld. Het betreft alleen nog de projectvoorbereidingsfase. Het uiteindelijke voorstel of en wanneer de gemeente West Betuwe gebruik gaat maken van dit pluspakket van Avri wordt eind 2019 aan uw raad voorgelegd.

Het projectplan welke Avri momenteel in voorbereid heeft geeft handvatten om voor iedere gemeente afzonderlijk te bepalen om het apart inzamelen van incontinentiemateriaal als taak bij Avri te willen onderbrengen. Het zal hierbij gaan om het zogeheten maatwerk en kan per gemeente verschillen. Er zullen dan ook per gemeente afspraken worden gemaakt over omgang, frequentie en invoeringsdatum.

Het uitwerkingsplan van de gemeente West Maas en Waal is door u als voorbeeld voorgesteld. Echter Gemeente West Maas & Waal is al in juni 2018 gestart met het opstellen van een uitvoeringsplan. West Betuwe (met ruim 50.000 inwoners) heeft daarnaast een andere omvang dan de voorbeeldgemeente West Maas & Waal (met bijna 19.000 inwoners), waardoor het uitvoeringsplan niet een op een is over te nemen. Daarnaast is het verzoek om een tijdelijk gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal te organisatie in West Betuwe pas zeer recent aan het college kenbaar gemaakt. Daarvoor is steeds het uitgangspunt geweest om incontinentiemateriaal niet apart in te zamelen, zolang het niet apart verwerkt kan worden.

Tijdens de raadsvergadering van 13 juni jl. is geopperd dat er een inzamelcontainer komt op de milieustraat in Geldermalsen. Dit werd later aangevuld met enkele logische plekken.

Het college heeft al deze opmerkingen uitgewerkt in twee opties, waarbij de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- Niets doen in de periode tussen 1 juli en start maatwerkplan Avri is voor u niet bespreekbaar;
- Indeling van de gemeente in de 5 gebieden is leidend;
- U besluit welke optie het meest wenselijk is en draagt hiervan de (financiële) consequenties.

Optie 1 - Tijdelijk plaatsen van inzamelcontainers per gebied

De containers zijn bedoeld voor het inzameling incontinentiemateriaal. Deze containers zijn openbaar toegankelijk voor een ieder die incontinentiemateriaal kwijt wil. Het college stelt voor om deze containers te plaatsen bij bestaande zorgcentra, namelijk:

- Herwijnen – Avondlicht
- Geldermalsen – Ravenstein
- Beesd – Lingehof
- Haaften – De Wittenberg
- Varik – Bloemfontein

Indien er geen toestemming wordt verkregen van de zorgcentra, kan er eventueel gekozen worden voor een alternatieve locatie bij een winkel of –centra. Maar dit verdient niet de voorkeur in verband met de kans op bezwaar tegen locaties door de omgeving, oneigenlijk gebruik en het ontbreken van sociaal toezicht na sluitingstijd.

Optie 2 – financiële tegemoetkoming voor inwoners met incontinentieafval

Er is naast het gescheiden inzamelen van incontinentiemateriaal ook een andere oplossing. Zo kan er gekozen worden voor het verstrekken van een vaste vergoeding per jaar. Deze vergoeding kan dan individueel bij de gemeente worden aangevraagd. De aanvraag kan worden beoordeeld op basis van o.a. een medische verklaring. De hoogte van de vergoeding is gebaseerd op 2 extra inworpen per week naast de reguliere inworpen (gebaseerd op 4 inworpen per week, deze 4 inworpen is kostenneutraal ten opzicht van het huidige beleid (nu 240 liter container kost € 8 per 2 weken – nieuwe situatie 30 liter zak 4x per week wegbrengen is ook € 8 per 2 weken). Dit komt neer op een vergoeding van € 104 per jaar (104 inworpen x €1).

Het betreft hierbij alleen thuiswonenden, omdat voor diegene die in een verzorgingshuis woonachtig zijn het afval bedrijfsmatig wordt afgevoerd.

Besluitgeschiedenis

U heeft 13 juni jl. de wens uitgesproken in de periode tussen de ingangsdatum van het nieuw inzamelbeleid (1 juli 2019) en de definitieve realisatie van het inzamelen van incontinentiemateriaal een tijdelijke oplossing te bieden. Daarbij heeft u het uitwerkingsplan van de gemeente West Maas en Waal als voorbeeld gehanteerd. Met deze informatie nota wordt u over dit onderwerp geadviseerd.

Beoogd effect

Een oplossing bieden aan inwoners voor het inzamelen van incontinentiemateriaal voor de tijdelijke situatie vanaf 1 juli 2019, totdat dit via Avri geregeld kan worden.

Argumenten bij optie 1 - Tijdelijk plaatsen van inzamelcontainers per gebied

- 1.1. Er wordt een tijdelijke oplossing geboden voor het wegbrengen van incontinentiemateriaal.
Door het plaatsen van inzamelcontainers per gebied kan er op relatief kleine schaal een tijdelijke oplossing worden geboden aan gebruikers van incontinentiemateriaal.

Argumenten bij optie 2 – financiële tegemoetkoming

- 2.1. Argument bij een financieel aanvaardbare oplossing voor gebruikers van incontinentiemateriaal.
Door een vergoeding uit te keren kan heel gericht een financiële oplossing worden geboden aan gebruikers van incontinentiemateriaal.
- 2.2 Het doen van een financiële tegemoetkoming past binnen het regionale afvalbeleid.
Voor medisch afval (zoals bijvoorbeeld stoma's) wordt ook gepraat over een financiële tegemoetkoming, zodat incontinentiemateriaal hieraan toegevoegd kan worden.
- 2.3 Er is voor Chronisch Zieken en gehandicapten al een regeling (Wtcg)
Deze doelgroep kan jaarlijks een aanvraag doen voor € 350,- in de tegemoetkoming van extra kosten die zij moeten maken (bijv. zoals in de huidige situatie het betalen voor een grotere container). Voor overige inwoners met incontinentieafval, welke niet voldoen aan de voorwaarden van Wtcg, kan een tegemoetkoming worden gegeven in de vorm van vergoeding voor extra afvalstortingen.

Kanttekeningen bij optie 1 – Tijdelijk plaatsen van inzamelcontainers per gebied

- 1.1 Een inzamellocatie per gebied is voor ouderen moeilijk te bereiken.
Ouderen zijn vaak minder mobiel en moeten hun incontinentiemateriaal in dit geval soms buiten hun eigen dorp wegbrengen. Het is de vraag of dit werkelijk een oplossing biedt voor deze doelgroep. Incontinentieafval komt namelijk dagelijks vrij en is niet al te lang op te slaan wegens stank. De restafvalcontainers staan op loopafstand, dus zijn gemakkelijker te bereiken dan een geplande inzamelcontainers binnen een gebied.
- 1.2 Door het op korte termijn plaatsen van containers is het niet mogelijk om een goede locatie afweging uit te voeren.
Dit kan leiden tot:
- *Onvoldoende draagvlak bij omwonenden voor de gekozen locatie*
 - *Verkeerde locatiekeuzes, met kans op gegronde bezwaren en de noodzaak voor her-/verplaatsing van containers*
- 1.3 Het plaatsen van tijdelijke containers kan leiden tot extra overlast
- *Bijplaatsingen rondom de containers kan zorgen voor extra opruimacties;*
 - *Door gebrek aan toezicht en of handhaving kan oneigenlijk gebruik toenemen;*
 - *De kosten voor afvoer en opruimacties hoger kunnen zijn dan nu begroot;*
 - *Het organiseren van deze extra afvaldienst is geen reguliere taak en hiervoor moet capaciteit worden ingehuurd;*

- *Afhandelen van meldingen en/of klachten is geen reguliere taak en ook hiervoor moet worden ingehuurd.*

1.4 De tijdelijke containers kunnen verkeerd gebruikt worden.

De containers zijn bedoeld voor incontinentiemateriaal van ouderen. Echter ook luiers van kinderen kunnen erin gegooid worden. Aangezien de containers vrij toegankelijk zijn is er zelfs kans op restafval dat in deze containers wordt gegooid, met tot gevolg dat:

- *De doelgroep voor de tegemoetkoming in de storkosten omvangrijker wordt;*
- *De extra vulling kan zorgen voor extra ledigingsacties;*
- *Deze extra lediging extra kosten met zich meebrengt.*

1.5 Het afval uit de tijdelijke containers kunnen niet duurzaam verwerkt worden, dus is tijdelijk inzameling slechter voor het milieu.

Het incontinentiemateriaal wordt samen met het restafval verbrand, omdat er nog geen mogelijkheid is om het materiaal te hergebruiken. Het apart inzamelen zorgt voor meer vervoersbewegingen door het brengen en inzamelen van het afval. De ondergrondse containers voor restafval zijn ook voor de inwoners dichterbij dan de gebiedscontainer voor incontinentiemateriaal.

1.6 De tijdelijke containers krijgen een beperkte ledigingsfrequentie wat kan leiden tot stankoverlast.

De tijdelijke containers zijn zogeheten "bovengrondse containers". In warme periodes van het jaar zal de temperatuur in dergelijke container vele malen hoger zijn dan (semi)ondergrondse containers. Gelet op het type afval wat in deze bovengrondse containers wordt gedeponerd in combinatie met de hoge temperaturen is de kans op stankoverlast zeer reel. En de ledigings-frequentie van 1x per week is mogelijk niet toereikend om deze overlast tot het minimum te beperken, met tot gevolg dat :

- *De kans op extra meldingen en klachten zeer groot is;*
- *Het extra ledigen ook extra kosten met zich meebrengt.*

1.7 Zorgcentra willen mogelijk niet meewerken aan het plaatsen van de tijdelijke containers

Zorgcentra mogen het afval afkomstig van deze instelling niet in deze containers deponeren, want voor hen is incontinentiemateriaal bedrijfsafval. Zij moeten dit via het bedrijfsmatige afval laten afvoeren. Het college komt tot deze locaties omdat er in ieder gebied een zorginstelling aanwezig is en de sociale controle op deze containers ter plaatsen groter is dan zomaar een willige locatie in een wijk of dorp. Toestemming van het betreffende zorgcentrum voor plaatsing van de container is hierbij wel een vereiste.

1.8 Distributie van speciale afvalzakken moet nog geregeld worden.

Naar het voorbeeld van gemeente West Maas & Waal kunnen apotheken en huisartsen worden benaderd. De medewerking van dergelijke instanties is nog niet getoetst en daarmee onzeker. Het is de vraag of dit op korte termijn geregeld kan worden.

1.9 Ingangsdatum van 1 juli 2019 lijkt niet realistisch

Het maken van goede locatie keuzes, het regelen van alle benodigde materialen en het maken van afspraken met derden is erg veel werk. De gemeente West Maas en Waal werkt hier al een jaar aan.

Kanttekeningen bij optie – financiële tegemoetkoming

2.1. Kanttekening bij het invoeren van een vergoedingensysteem

De aanvragen zullen door het sociaal domein beoordeeld moeten worden. Dit is geen reguliere taak en moet worden ingehuurd. Verwacht wordt dat een deel van de inwoners kan vallen onder de regeling Wtcg, zodat het meerwerk beperkt blijft.

Duurzaamheid

Op dit moment is er geen verwerkingscapaciteit voor het verwerken van incontinentiemateriaal. Dit houdt in dat al dit afval verbrand wordt. Door incontinentiemateriaal apart in te zamelen worden meer vervoersbewegingen veroorzaakt (brengen van afval en ledigen containers). Het wegbrengen van incontinentiemateriaal naar een ondergrondse restafvalcontainer is op dit moment duurzamer. Zodra incontinentiemateriaal duurzaam verwerkt kan worden loont het ook om dit apart in te zamelen.

Financiën

Gezien de korte termijn waarbinnen dit advies tot stand moest komen zijn per optie er een aantal schattingen en aannames gemaakt. Mogelijk kunnen de kosten dus nog hoger uitvallen.

Optie I	
Kosten voor ½ jaar – gescheiden inzamelen	
Huur en plaatsing depotcontainers (10 stuks – 2 per locatie i.v.m. de capaciteit)	€ 13.000
Lediging containers (wekelijks) en transport naar ARN, inclusief verbrandingskosten	€ 15.000
Aanschaf speciale luierzakken (25.000 stuks) incl. distributie	€ 1.800
Communicatie (inhuur adviseur inclusief opstellen folder, brieven e.d.)	€ 4.200
Inhuur implementatie project	€ 10.500
Inhuur afhandeling klachten en meldingen	€ 6.000
Totaal	€ 50.500
Extra lediging / per ronde	€ 1.000
Extra schoonmaakactie omgeving / per keer	€ 1.000

Optie II	
Kosten voor ½ jaar – vergoedingsregeling	
ca. 300 Vergoedingen (½ jaar a € 52)	€ 15.600
Inhuur afhandelen aanvragen	€ 9.000
Totaal	€ 24.600

Afhankelijk van uw keuze is er € 50.500 of € 24.600 nodig. Voorgesteld wordt om het bedrag van € 50.500 bij keuze voor optie 1 of € 24.600 bij keuze voor optie 2 ten laste te brengen van de post onvoorzien incidenteel 2019.

Uitvoering

Zodra er een keuze is gemaakt voor een van beide opties en het benodigde budget beschikbaar is kunnen de adviseurs worden ingehuurd. Daarbij afhankelijk van de beschikbaarheid worden het uitvoeringstraject zo snel mogelijk uitgerold.

Planning

Beide opties moeten resulteren in een oplossing voor de invoering van het nieuwe afvalbeleid op 1 juli 2019. De tijdelijke oplossing zal doorlopen tot eind 2019. Mocht er vanuit Avri in 2020 nog geen

incontinentiemateriaal worden ingezameld, dan zal worden gevraagd om de tijdelijke situatie langer door te laten lopen.

Evaluatie

Eind 2019 wordt bekeken of het noodzakelijk is om deze tijdelijke oplossing langer door te laten lopen.

Communicatie

De gemeente West Betuwe is verantwoordelijk voor de communicatie over de tijdelijke oplossing voor de inzameling van incontinentiemateriaal. Dit is losstaand van de communicatie die Avri inzet rondom de invoering van het nieuwe afvalbeleid. Afhankelijk van de gekozen optie volgt een communicatieplan.

Tabel risicoparagraaf

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Optie 1, container levert stankoverlast	Stankoverlast	Groot	Matig	Extra ledigen containers
Optie 1, verkeerd gebruik containers. Restafval kan er ook in gegooid worden	Financieel	Groot	Groot	Toezicht en handhaving inzetten
Optie 1, geen geschikte locatie voor containers kunnen vinden	Uitvoerend	Groot	Matig	Alternatieve locaties zoeken
Optie 1, niet tijdig de containers kunnen plaatsen	Uitvoerend	Groot	Matig	Duidelijk communiceren vanaf welk moment de containers in gebruik worden genomen
Optie 1, containers zijn niet of slecht bereikbaar voor ouderen	Uitvoerend	Groot	Groot	Geen
Optie 2, er is een groter aantal inwoners dat in aanmerking komt voor vergoeding dan vooraf ingeschat	Financieel	Klein	Klein	Geen, maar het betreft een vergoeding voor 6 maanden.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe
De secretaris, de burgemeester,

Raadsbesluit

De raad van de gemeente West Betuwe;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 25 juni 2019 nummer 11,

besluit:

1. te kiezen voor optie 2, financiële tegemoetkoming voor inwoners met incontinentieafval;
2. het bedrag van € 24.600 ten laste brengen van de post onvoorzien incidenteel 2019.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 2 juli 2019, nummer 05,

de griffier,

de voorzitter,